

26

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. Μουσ. Βιβλ. III 26/1970

Α!
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

14-23/10/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)..... Στυλίου.....
 (παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας... Ἰκαρίας...
 Νομοῦ..... Σάμου.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος... Μιχαὴλ
 Μαραδοκαηλίδης... ἐπάγγελμα... διδασκάλος...
 Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις... Στυλίου Ἰκαρίας...
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... 8 ἔτη
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
 α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον... Σταῦρος Σταυρινίδης...
 πατρὸς... Κων/στίνου...
 ἡλικία... 64... γραμματικαὶ γνώσεις... Δ' Δημοτιοῦ Ἀκαρίου...
 τόπος καταγωγῆς... Στυλίου Ἰκαρίας...

Β) ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σπορὰν καὶ ποῖαι διὰ
 βοσκήν ποιμνίων ; Ὅρειναι, περὶοχαὶ Ἀδρίας καὶ...
 καὶ τῶν κερκῶν μέχρι θάλασσαν καὶ κήπων καὶ εὐχέλων.
- Ἐπῆρχον αὐτὰ χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
 ματα ; Ἐ.ν.μ. λασσοντε κατ' ἔτος.
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
 δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
 π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. α)... εἰς...
 χωριστοὺς καὶ εἰς τῶν κοινότητων.
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
 γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατον
 του ; Ἡ περιουσία τοῦ πατρὸς διαμεμεται ὑπὸ
 τῶν τέκνων μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ.

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τήν γεωργίαν ἢ μόνον εις τήν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν καί τήν κτηνοτροφίαν ; ... οἱ κάτοικοι ἀσχολεῖται ; ...

... συγχρόνως εις τήν γεωργίαν καί κτηνοτροφίαν ...

2) Οί τεχνίται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολούνται ἐν παρέργῳ καί εις τήν γεωργίαν ; ... ἀσχολεῖται καί εις τήν γεωργίαν ...

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εις αὐτά ; καί ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς άτομα ἢ μέ ὀλόκληρον τήν οἰκογένειάν των ; ...

... ἀν ὑπῆρχον τσιφλίκια εις τήν νῦσον, εις ...
... δὲ τὰ μοναστηριακά εἰργάζοντο οἱ καλόγεροι ...

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὔτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) ... Ποία ἦτο ἡ κοινωνική των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εις χρῆμα ;) ...

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν πρηνιτὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἐπὶ ποῦ προήρχοντο οὔτοι ; ἦσαν ἀνδρες μόνον ἢ καί γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίαν εις χρῆμα ἢ εις εἶδος ; ...

... ἑσπερος ἐργάτης εις τὰ ἴδιά του κτήματα ...

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δούλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ...

6) α) Οἱ νέοι καί αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήχαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... αἱ νέοι ἐπηχαιναν ὡς υλουργοί ...

καί παραπάνω εις ἀμύμων καί εὐχρηστῶν ...

β) Ἐπήχαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ... ἢ ὡς τεχνίται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μυπογιατζήδες), πραματευτάδες (ἔμποροι) κλπ. ; Ἐπήχαιναν ἐποχικῶς ὡς ...

... ἔφιστοι καί καρβουνιάρηδες εις τήν Ἰματωλά (Κιμαλ Ἀσία) ...

δ'. 1) Πώς έλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκήν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικήν (μέ καῦσιν: α) τῆς καλαμιάς μετά τόν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μέ κάλυμνιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

Μέ ζωϊκὴν κόπρον βοῶν καὶ αἰγοπροβάτων ἐπιπλήσθη ὅμως ἡ κόπρος δὲν ἔγινε ἀμετά μετὰ τὸ 1904 μετέπειρον ἀπὸ τοιαύτων ἀπὸ πᾶν ἕκαστον (Μικρὰν Ἀσίαν). Ὅσοι ἔγινε καὶ ἡ φυλλοστρεμμία εἰς τὴν νῦν.

2) Πότε ἐγένετο τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... ἀπὸ τὸ 1925 - 1930

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... τὸ σιδηροῦν ἄροτρον ἀπὸ τὸ 1950 καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ ἀπὸ τὸ 1963.

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκευάσθη τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ... τῆς σιδηρῆς ἀρότρας δι' ἐξωτερ.

Χρησιμοποιεῖται γέννησι διὰ τὸ ὄργωμα: κατ' ἀρχὰς ἐγένετο προμήθεια ἀπὸ τῶν Περσῶν καὶ Χιόνων.

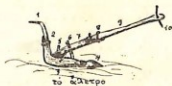
ἔπειτα κατασκευάσθη εἰς ἐδῶν.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον μέ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. 4. 7. 10.

2. 5. 8.

3. 6. 9.

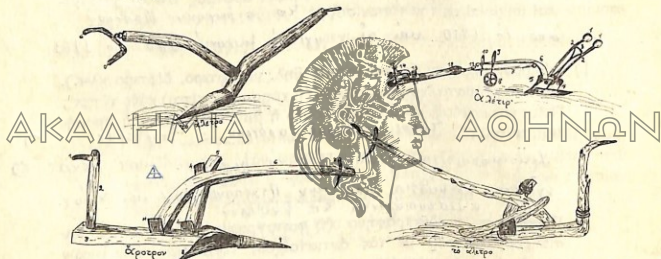

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) ... 1963

3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... Δὲν ὑπάρχει

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)... Δέν... ὑπάρκει.
- 5) Μηχανή ἀλωνισμού Δέν ὑπάρκει.
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ, κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον Ἰσ. Α. Ρ. 1650 τ. 9. Κατίσκουαζόνου ὑπὸ τῶν γεωργῶν Ἰσπανίας ἄροτρα κατασκευῶντος. ὅς. ζυλοῦρει μὲν σιθιράδες τοῦ χωριοῦ.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(¹) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Ὑνὶ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἐπο μὲν εἶναι
 κιάι μορφῶν ὡς ἐπὶ εἰκ. 1 ὕνι ἐπὶ
 παρονοσ. ἔρωτηματολογίου.

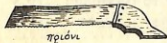
- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; α) ἔμ. ξύλου...
 ἀρθρωνίου παραλληλοπλευροῦ β) ἔμ. σιδήρου κύλινδρος

- 6) ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; α) ἔμ. ξύλου β) ἔμ. σιδήρου

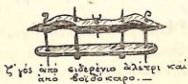

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....

... σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. . . . **Βόες**
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; . . . **Δύο . . . ζῶα**
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
 . . . **εἶναι ἀναγκαῖος ὁ ζυγός**

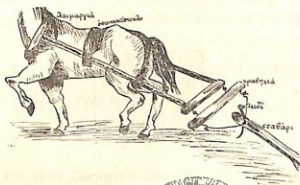
Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ πάλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λούρα, ζευλές, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινοῦ, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λούρα, κουλλούρι), προσδέεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). . . **Λούρα . . . ξύ . . . σχοινοῦ**
- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζῶου ; . . . **1950**
 Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; . . . **Με** . . .
 . . . **λομαρχία**

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῆ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον. 1) τῶν λαβησχημῶν
 2) μέσα ἢ σαρμὶ 3) πίσω ζυγῶς ἢ λουρα
 καὶ σχοινία

ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργανε παλαιότερον (ἢ σημερινόν); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποῦ ἢ συνήθετα εἰς τὸν τόπον σας... ἀγροῦ
 ἀνδρας ὁ ἀροστῆρας τοῦ ἀγροῦ

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν). Βάζουν τὸν ζυγόν, καὶ δένουν τοὺς ζεύγας. Περνοῦν τὰ λουρα πάνω ἀπὸ τὸν μοκέττ καὶ πρηνίζου τὸ σταβέρι.

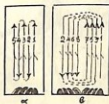
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον... Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ὡς ἀνωτέρω.

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή, καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
 α) Μ.ε. σχοινία στὰν τὰ βῆλα ὅταν ἔχουν συνδεσθεῖ.
 β) Μόνα τοὺς χωρὶς σχοινία στὰν ἕκαστὴν γυμναστικῶν.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερα) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακιές) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ἐργώνονται κατ' εὐθείαν, διότι τὰ χωράφια εἶναι στενοπέδιλα (ἀνάβι - κάτωβι)

ἢ ὄργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὄργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὄργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὴς ἢ σποριῆς, γτάμιες, στασιές, μεσδράδες κ.λ.π.); ὅταν τὰ χωράφια εἶναι στενοπέδιλα

ἐπέρχονται χωρὶς σποριῆς. ὅταν εἶναι κάθηα κἀνοβις ἐπέρχονται περιμετρικῶς ἀνεκαθέτως εἰς τὰ πρέσβη

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίδα (ἢ σποριά); με αὐλακιάν; Μὲ ζαπιδί.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηταὶ ἄροτρον; εἰς τοὺς ὄρους πρὸς τὸ ἀγροῦ

εἰς τὰ σκάφηκα καὶ παρακάκαλα (φικροπέδιλα)

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὄργωματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ σήμερα). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. Πλαγίως μετὰ τὸ ὑνί

ἐπέρχεται βαθιὰ

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ... εἰς ὅλα τὰ ὀργώματα!

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

- 1) Νυσάειμα μὰτὸ τὸν Ὀκτωβρίον (Νυσάειων)
2) γύρισμα (σπορά) τὸν Νοεμβρίον (σπορίτων)

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

- 1) Νυσάειμα
2) γύρισμα

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἄσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπι σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Χρόνος καὶ τὸν χρόνο

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν;

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ... τὸ φυλακίον.

(δύο κασικιῶ) ὁ σπουρατζῆ ἀνακρίμνῃτο ἐπὶ λαμόν του μὲ τὰ ποδαρικά

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλει-
 ποειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον
 τοῦ βουκέντρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον;

Ἐὰ χωματὰ εἶναι ἔλαφρά μαι, τὸ
 ἄλλοτε δὲν στοναῶνται. Δὲν ὑπάρχει
 ἔργαλιον καθαρισμοῦ

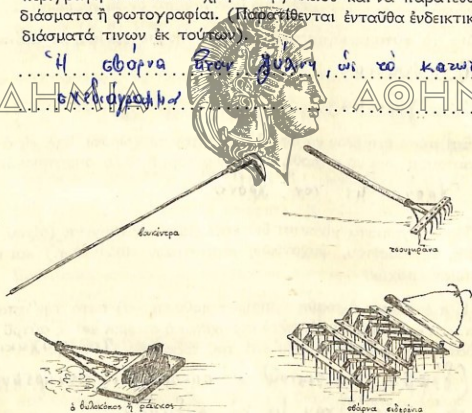
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργανον ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ, (σβάρνι-
 σμα, διβόλισμα); δ) Μ.ε. σβάρνα μαι γ) Μ.ε.

ἔσκαλι

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργανωθῆ (μὲ σκαλίδα,
 τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων
 περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχε-
 διάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχε-
 διάσματά τινων ἐκ τούτων).

Ἡ σβάρνα εἶναι ἄσκαλη, ὡς τὸ κατωτέρω

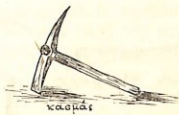
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΣΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἔργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
 που· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

α) Δικέλι β) Ζυγάκα γ) Τσαπα δ) Τσαπί
(Μαφί Τσαπα)

6) Ποία πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν
Ὅταν τὰ βῶτα εἶναι, γυμνασμένα δὴν χρειαζομα
μανίς. Ὅταν εἶναι ἀγυμνασὰ τὰ ὄβρα, ἕως καὶ τὰ ἔχοικιά.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

7) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεροῦνται) διὰ τὴν σπο-
ρὰν ὄσπριων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
εἴδους. τὴν μίαν κροφίαν, τὴν ἑτέραν καὶ τὴν ἄλλην
κερσίαν, ἑπιμακ (κουμιά, γαμιά)

8) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεροῦνται) διὰ τροφὰς τῶν
ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.
οἱ ελαιωνες

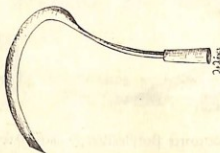
9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
λων ἑσπέρνουντο ἢ ἐφυτεύουντο εἰς αὐλάκια, ἢ πρασιές (βραγιές)
καὶ ἄλλως. ἑσφουεύουντο εἰς αὐλάκια

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζουντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) Μὲ δρεπάνι
δοντωτο

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε; ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. ΔΣΝ
ὑπάρχον ἄλλα μέσα θερισμοῦ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὀμαλή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).
ὀδοντωτή

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;
Ἄπό ξύλο

5) Ποίος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεία; (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) ..*ο χειρῶν*.....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) ..*Παλαιότερον καὶ τώρα ἰσχυρῶν οὐκ*.....
καὶ ἀχαίριστα δημητριακῶν.....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σίτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ.*Συρεῖνα (ὅσο ἦταφι τὰ δρεπάνια)*.....

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). ..*ραρυ*.....

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιά), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχίαι, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; ..*οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουν ὅτι τὰ ἐδάφους τὰ δράγματα*.....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πίασμα τῆς χειρὸς) χωριστά; "Οπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ..*τοποθετεῖται*.....

ἑκάστη χεὶρ χωριστὰ εἰς στοιβάζου μετὰ νεύσικα καὶ ἀντικαμῖ (διασταυρῶνται) μικρὴ καὶ γίνῃ μίαν μονοχρῆστα (μίσθαι ἀντικαμῖ)

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα; Πολλαχοῦ κα-
 λοῦνται ἀγκαλιές. ... Μονοκέραια (δυσλαχὴ μίαν γὰρ κεφαλήν)

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν: ἄνδρες καὶ γυναῖκες; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον; θερίζουν ἄνδρες
καὶ γυναῖκες. Δὲν ἔρχονται ἀπὸ ἄλλου τόπου.

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι μετ' ἡμερομίσθιον (μεροκάματα) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ἐξοκοπή). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβὴ εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας οἰοματολογίαν). ἡμείβοντο μετ'
ἡμερομίσθιον μετὰ φαγητοῦ.

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ τὰ μῆ, αἰσθάνονται
 κόπωσην (δηλ. τὰ μῆ πονῆ ἢ μέση των); εἰνοσε
ἀπὸ τὰ σπυρίθρα.

4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός; ... ^{ἔδιδε} ^{ἔδοξε}
ἔδοξε προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν. Ἐθέρισον δὲ τὴν
τὴν ἡμέραν.

5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικά τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά.
ὄχι

6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάρον τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶθιμον.

Δὲν ὑπάρχει τοιοῦτον εἶθιμον.

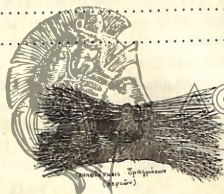
δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον;
Ἐπὶ δεμάτιασμα ἐγένετο ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν.

2) Πώς γίνεται τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

τὸ δεμάτιασμα γίνεται ἀπὸ τὸν ἴδιον
τὸν θεριεὺν. οἱ στάχους θδίνονται μὲ σπάρτα
κατὰ τὸ δέσιμον δὲν ἐχρησιμοποιεῖται
ἐργαλεῖον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἴδιαν θέσιν ἢ συνεκεντρῶνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισιμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρῶνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

τὰ δεμάτια μεταφέροντο ἀπὸ τοὺς σταθῆναις.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

1) Ἀπὸ ποῦτε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. Ἀπό τὸν
Ἰανουάριον μέχρι τὸν Ἀπρίλιον

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον, αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. ἢ ἐξαγωγή γίνετο καὶ γίνεται
μὲ τὸ δίκειλον.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανὸν, τριφύλλι βίκου); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργεια του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.

Καὶ ἴωα ἐρεφοντο καὶ με ξμερὸ χόρτο (Ἀγρίοκοτα
καὶ συόφορα). Ἐκοπτοντο τὰ κοτὰ με
δρέπανον ἐξυρνοντο καὶ ἦν συνήθεια ἀποδουκωντο.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). τὸν Μαιον με δρέπανον
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).

- 3) Ζήρασις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ἔχοντο δὲ καὶ τὸ
ἐκείνι τῶν κωβαλοῦσιν σὺς σταύλους.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Μεταφέροντο εἰς τὸ ἀλώνι.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρὸν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως;

Θεμωνιά. Τὰ δεμάτια ἐτοποθετοῦντο
ἐν αὐτῇ αὐλῇ ἐν ἄλλο

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνάκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι;

Ἐπῆρχεν ἀνιμῶθεν ἀλώνι.

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

Εἰς κῆν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ

5) Το άλωνι ανήκει εις μίαν μόνον οικογένειαν ή εις περισσότερας ;
έαν τούτο ανήκη εις πολλές οικογενείας, πώς γίνεται ή χρησι-
σις του, δηλ. με ποίαν σειράν και επί πόσον χρόνον ; Εις μίαν
οικογένειαν ή εις περισσότερας. Πότε θάω
επιπλεονεί ο ένας άρχιζε ο άλλος

6) Από ποτέ άρχεται το άλωνισμα και ποτέ λήγει ; Υπό τον
Ιουλιό μέχρι τον υγούστο

7) Είδη άλωνιων (ανάλογως της κατασκευής των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον εκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
έστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε την κατασκευήν εκάστου και παραθέσατε σχε-
διάσμα ή φωτογραφίαν αυτού) Πετράλωνοι υψύκρον
και ύλιχα ή δάπεδον εκ χώματος. γύρω-γύρω
επί άλωνι υψύκρον εκιστοχάσεις πλάκες για να
μαζατωμα μέσα το άλερο

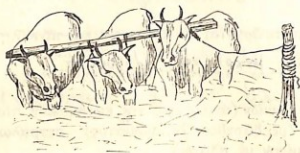
8) Πώς επισκευάζεται το άλωνι εκάστου έτος πρό της έναρξεως του
άλωνισμού· (π.χ. του χωματάλωνου· καθαρισμός αυτού και
επάλειψις του δαπέδου και του γύρω τοιχώματος, όπου ύπάρ-
χει, με πηλόν εκ χώματος ή συνήθως διά μείγματος κόπρου βοών
και άχύρων) Εις τα γύρω τοιχώματα γίνεται
θηάλειψις διά κόπρου βοών.

9) Ή ως άνω προετοιμασία του άλωνιού και ή έναρξις του άλωνι-
σμού γίνεται ώρισμένην ήμέραν και ώραν ; Όχι!

10) Πώς γίνεται ή τοποθέτησις εις το άλωνι των δεματιών, όπου
ύπάρχει άλωνόστυλος, ως και το άπλωμα των σταχύων προς άλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Δὲν ὑπάρχει στυλὸς ἐπὶ μέσον τῶν ἄλωνιῶν.
Ἐρριπτοῦν τὰ δρημάτια μὴ ἀνωροῦσαι εἰς
ἀλώνισμός.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσας ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

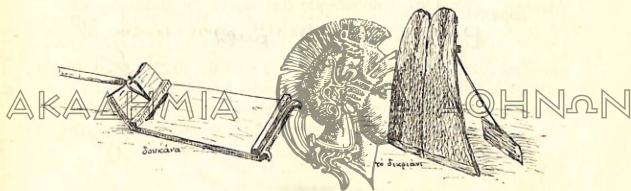
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀνωροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιῶν στυλὸς ὑψοῦς δυο μέτρων (καλούμενός σπηγερός, στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδίαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.

Ἡ ἀνωροποίησις τῶν σταχύων γίνεται διὰ
τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ βοῶν.

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλιές, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στυλὸς εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιῶν. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλιές περὶ τὸν λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικῆς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....
 βόες εἰς ρυόντο διὰ τοῦ ζυγοῦ ἐξ ἐθελῶσ ὀπω
 υσί ἐπὶ ὄρχωμῆς

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνιμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχυῶν διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνια, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἄπο ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχυῶν τούτων;

Δεν χρησιμοποιεῖται μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον. Ὁ ἄλωνισμὸς ὅλων τῶν δημητριακῶν γίνεται διὰ τῶν καταπαύσεων τῶν σταχυῶν ὑπὸ τῶν βοῶν.

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

? Ἀπὸ τὰς 10 π.μ. μέχρι τὰς 3.μ.μ.

12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἷς τινὰς τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δοκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Θρίνακι με τρεῖς ἄκρα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

δοκράνι ἢ διχάλι

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπουστας;

Ἀντικατῶνους γαῖς εταχύς

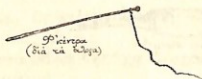
14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπετε κατωτέρω εἰκόνα).....

? Ἐχρησιμοποίητο ράβδος κινεῖται ἐνὸς κίτρου

? Ἐλγιστο σπάκα

1 μέτρο

- 15) Πώς λέγεται η εργασία του άλωνίσματος ενός απλώματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύων εντός του άλωνιού. (Έν Κρήτη καλείται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. απλώματα) σίτου, κριθής, βρώμης κλπ. ήλωνίζοντο καθ' ἡμέραν Ἐξέκλιγε ἡ ἀλώνα ἀπὸ στάχυες μὲ ἀρχίζε ὁ ἀλωνιστής. Πολλές φορές κρατούσά μὲ τρεῖς ἡμέρες

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτη : μάλαμα) τὸ ἀλωνι εἶναι ἀφανίσματα

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζον : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχον ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλία ; βαλμάδες, δηλ. τσομπληδῆς, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἐγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν οἱ ἴδιοι οἱ χρωχοὶ

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα). Ὅταν ἦταν ὀλίγο τὸ κοπισηθῆναι

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; Ὁ κόπανος κατασκευάζετο ἀπὸ ἐκθαυρῆ ξύλου (Ἀρῦς - πουρνάει) μῆκος 1 μέτρο καὶ πάχος 10 πόδων εἶς ἐκείνη προχθυσία

20) Τό κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.). Ἐν τῷ κοπάνισμῳ τῶν φακῶν, μαὶ ρεβιθῶν ἔγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι.

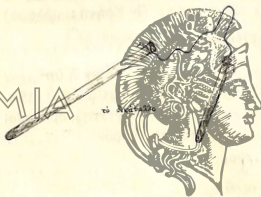

κόπανοι ἐπιγραφῆς

ξύλο κατασκευαστὸν τοῦ κοπάνου μακροῦ σκεπῶς δημητριακῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΧΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτὰ; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

Μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας.

21) Ποῦ ἐτοποιητοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

Τὸ κοπάνισμα ἀπὸ βλαβερῶν μόνον εἰς τὸν
χωρισμὸν τοῦ καρποῦ

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Οχι

23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

ἀλωνιστικῆς μηχανῆς

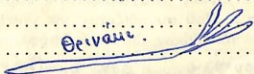
β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιρχιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. ...

Τὸ λειῶμα σωρεῖται μὲ τὸ
θρινάκι καὶ τὸ φκιάρι

ἄλλο

θρινάκι

τοῦ δικριάνι (ἐξ Ἰένου)

τοῦ δικιρχιάνι (ἐξ Ἰένου)

τοῦ φκιάρι (ἐξ Ἰένου)

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ὁ σωρὸς ἔχει σχῆμα τροχούλου. Πολλοὶ
ἔκαναν σταυρὸν ἐπὶ τὸν σωρὸν τὸν (σταυρωτὸν)

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο... Πρῶτα ἢ τὰ χεῖρα
καὶ ἢτὰ ἢ τὸ θριναίον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῖος λιχνᾶς (ἀνεμίζει) ἄνδρας, γυναῖκα, εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;
Ποῦ γίνονται κόντυλια διὰ κοντοφόρου καὶ
γίνονται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τὴν αὐτὴν ἀρραβὴν
τὰ ζῶα.

5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζῶων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο ; πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

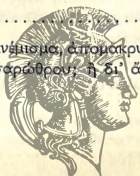
.....
.....
.....

6) Ἐφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

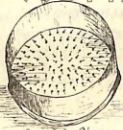
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνεμίσειμα ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σφρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

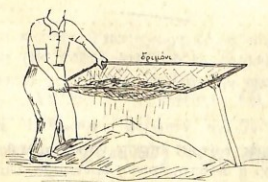
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινο πάλιο δερμάτινο

κάρου ἢ ἀριλόγου

ἔριμόνι

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Ὁ ἀποκωριτικός γίνεται μετὰ θρίοντι κόκκον
 μετὰ πάτωμα σχηματίζον τὰ πλωρὰ ὑποὶ δούλο
 ἢ δρέβε

θρίονι

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῆ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ;
 Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ;
 Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται
 κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος
 (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς
 τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

Ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν τὸν
 ἀκαδημία σταυρωτοῦ ἀθηνῶν

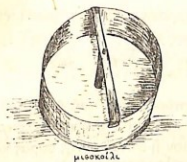

- 8) Ἄλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῆ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.)
 εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως
 εἰς τὸ ἀλώνι π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήθεια.
 Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο
 ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ
 δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις δκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).

Σο μετρημα
 ἐγένετο μὲ τὸ πινακι· εἶναι ὁ νεκρὸς χωρῶν
 18. οὐδὲ

μισκοίλε

κύπελλο

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μετρά τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνθηκὰς)

ἐντός τῆς οἰκίας ἢ τὰς ἀμπόρας
 (φυλινὰ κιβώτια μύσους τριῶν μέτρων καὶ ἐν
 κήλην λαίλων διαλάσεων) ἴχθυοποιεῖο καὶ ὡς κελύφη

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ;
τὸ εὐκυρον ἀποδευκυστο σελῶν ἐξαίθρου

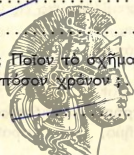
5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Μετὰ τὸ ἐξαίθρου

6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσῳ χρόνῳ ; ...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

α) 23 Ἰουνίου

β) Κάψιμο τοῦ Ἰούδα μετὰ τὸ Πάσχα.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

τὸ ἑσπέρας τῆς 23^{ης} Ἰουνίου ματσου

ἔτους. εἰς τὰς γειτονίας (τοῦ
ἁγίου Ἰωάννου τοῦ φανιστή.)

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....
Φανός

β'. 1) Ποιοί ἀνάπτουν τήν πυράν; παιδιά, ήλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;.....
Τά παιδιά

2) Ποῖος ή ποιοί συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.
Τὰ κλέπτουν; Ἄν ναι, ἀπό ποῖον μέρος;.....
Τά παιδιά. Μυοί ποῦ κάνουν τόν φανόν.

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)
ἀντιπερὶκλῖνοντο διά φωνῶν. ἴσταν τόν
κλείδωνά καί ἴσταν διάφορα τετραστοχα.
? Ἐν συνεχείᾳ ἴσταν τόν φανόν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΔΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διά κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, εὐχάρια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα.....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω ἀπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)
ἴσταν πηδῶσαν πάντα ἀπό τῶν φωτειῶν

3) Τί καίονται εις τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

τὰ στεφάνια τῆς Πρωτομαγιάς

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) . . .

τὸ Ἰούδα

Συαίτο ὁμοίωμα

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ εἰκόμου εις τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Στυλίου - Ήκαριός Νομού Αΐγιον. 1

Ύπομαρτυρήσαντες ἔχρασαντος Μικαῦ Μαρδομαθίως
διδίχας ἀγῶνι Ήκαριός.

Πληροφορία: Σταύρου Λεωφάνου κατοίμου
ἀγῶνι Ήκαριός. Ἡ συλλογή ἐγένετο ἀπὸ τὰς 14-22 ἰουλ.
1970.

Α' α' Ἐὰ γεωργικά κτήματα πρὸ τοῦ 1920.
Ἐρωτήσεις 1 καὶ 2.

Ἀπὸ τὰ παλιὰ χρόνια δειχθέν ἀπὸ τὰ παλου-
δίμα καὶ προπαυδία μου ὑπερέοντο τὰ κάτω
μέρη (δειχθέν τὰ μέρη κάτω ἀπὸ τὸ χωριὸ Μῆκει
τῶν βρεθίων αὐτῶν) καὶ ὁ ἄδρας Μῆκει τῶν
κορκοβουνί (δειχθέν τὰ μέρη πῶν ἀπὸ τὸ
χωριὸ Ἐχρῆ) ἀπὸ προβάλλει κανίον καὶ δαίτη
τῶν σταμνευγιά θαλάσσα (τῶν νοτινῶν πληρῶ
τοῦ νησιῦ).

Μετὰ οὗτα ἦσαν ἰβουιτητα. Πέρα ἀπ' αὐτὰ
καὶ αὐτὸ Ἀνατολιῶ καὶ αὐτὸ Δυτικὸ μέρος
ἔιχε κτήματα κοινοτικά πού αὐτὰ ἦσαν
μόνιμα βοσκοτόπια. Ἐὰ ἰβουιτητα ὑπερέοντο
τὴ μιά χρονιά τὰ κάτω μέρη καὶ τῶν ἄλλων
ὁ ἄδρας.

Ἄνα ὑπερέοντο τὰ κουβαλοῦσαν στὶς
ἀλλωνες στὸ χωριὸ. Ἄνα ὑπερέοντο ὁ τριτωτάτος
ὑψίναγε Ἀζαποδυσώννας (δειχθέν νὰ ἀγύσου
ἔλθωσαν τὰ γῶα γιὰ βοσκὴ) καὶ ἠμολέ-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

9
ρασιν (όρμιναν ἑλιούδρα) τὰ βούδια ἐπὶ τὴν Ἄδρα.
Ἄν τυχόν καὶ κανεῖς δὲν εἶχεν ἀποκουβαλίσει
ἴκοιράτο ἕως τὸ θράδυ καὶ τὰ φύλασεν
νὰ ἴντα φασιν τὰ βούδια πού τὰ ζαπολύανε.
τὸ ἴδιον ἔγινετο καὶ τὴν ἄλλων χρονιά
πού ἐσπέροντο τὰ κάτω μέρα.

Α. γ! Ἐρώσεις 1.

Ἄμα εἶχεν κανεῖς παραπάνω χωράγια
ἀμαλλίεργα καὶ ἐν ἰσχύρι νὰ τὰ στρεμματίου
μονάχος του τὰ δίνεν ἀναστατικά. Διὰ τὴν
τὰ παίρνεν ἕνας πού δὲν εἶχεν χωράγια τὰ
στρεμματίου τὰ φύσει κληματα καὶ δένδρα
ἀμυγδαλιές ἑλιές καὶ ροσκίς. τὰ δένδρα
τὰ βάζαν γιατί ἂν ἀδύνατον εἶ ἄμπελι ἂν
δὲν εἶχεν δένδρα εἶχαν τὸ δικαίωμα
ἐκεῖνος πού εἶχεν τὰ κτίματα νὰ διώξῃ
τὸν ἀναστάτη. Ἄμα ἔρχετο ὁ καιρός νὰ
τρυγίσουν ἢ νὰ μαζέψουν τοὺς φυλοκαρπούς
ὁ ἀναστάτης ἠψώνεζεν τὸν ἰδιοκτήτη καὶ
τὰ μαζεύαν μαζί καὶ τὰ μοιράζοντο
μέσα - δύο (διὰ τὴν μισά - μισά).

τὰ δικαίματα τοῦ ἀναστάτη τὰ κληρονο-
μοῦσαν τὰ παιδιά του.

τὰ ἀναστατικά σῶζονται μέχρι σήμερα.

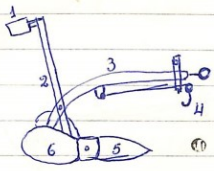
AKAΔHMIA

AOHNΩN

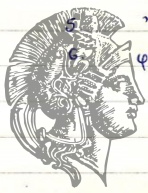
A' ε'

Ἐρώτησις 1^η σιδηρῶν ἀρσενῶν.

1. ἔκκερα	H. πουρῶς (γάντζος)
2. κοντούρι	5. νί
3. σταβάρι	6. φτερά.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

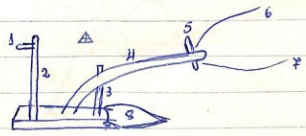

ΑΘΗΝΩΝ

A' στ'

Ἐρώτησις 2^η

Ἄλγεσι. α)

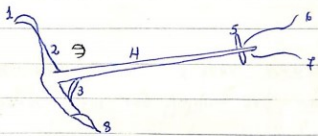
1. ἔκκερα	4 σταβάρι
2. κοντούρι	5 πουρῶς
3. σπάθι	6-7 λούρα
	8. νί.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

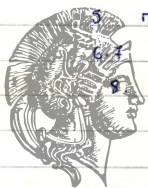
Ἄλματα θ).

- 1 ἔσπερι
- 2 κουτούρι
- 3 σπάδα

- 4 σταβάρι
- 5 πουργός
- 6, 7 λούρα

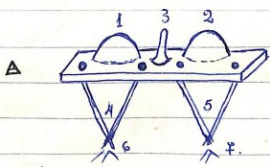
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Α. σσ.
Ἐρώτησις 94

Ζυγός

- 1, 2 προζύγια
- 3 μαστός

- 4, 5 γέβλας
- 6, 7 γεβλοδέες

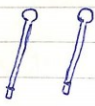
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

A' σελ.

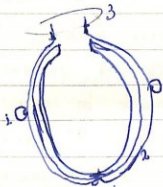
Ἐρωτήσεις 10%

Οἱ γυῖνες εἶναι γυλινες φέρουν κεφαλὴν διὰ
υἷα φραγάρουν ἐπὶ τοῦ θυροῦ. Στὸ κάτω μέρος
οἱ γυῖνες φέρουν χαραχίς γιὰ νὰ δύνωνται ἐν
θούρι.

A' σελ.

Ἐρωτήσεις 12%

- 1) Θωακίς γιὰ τοὺς γόνατους.
- 2) Δίθρηά.
- 3) Λουρίξ ποὺ περνοῦν ἐπὶ ἀπὸ τοῦ κέντρου τοῦ σιθάρου καὶ σφύζει.

3

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Περιγραφή ὁ σπορά.

« Κάλλιο σασμός στον αύλακα παρά σκαμός σε άλλων ».

Ἄνα ψευδαίσεις τὰ χωράγια σου μονάκε τὴ (4) ἡμέρα πού θά τὰ σπείρῃς, ἔδ θαύκῃς κανίνα διάφορο.

Τὰ χωράγια θέλουν προημεροῦ φρόντισμα. Πολλὸ γκαῖρο προτοῦ τὰ σπείρωμε, τὰ υἰάγωμε καὶ τὰ διπλονώγωμε. βαδιά, τὰ βολο- σκώνωμε κιάλας, γιά νά νεροπιῆ τὸ κῶμα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ

Μέ τὸ ἔλα τ' άλλωνάρι ἀρχιτέκτονα τὸ σκούλημα καὶ τὸ συκαῖμα. Καθαρίζομε τὰ χωράγια ἀπὸ τὴς ἀσπίθῃς, μαζῆς, ἀκέσσαρῃς, ἀκόνιθῃς, ἀχινοπόδουῃς καὶ τὰ σωρέβρωμε σ' ὄλα τὰ χωράγια κί ἀπὲ τούῃς βάλλομε φωτιά. Ἡ ἀνδεκούμῃ, ἡ στάχτι πού μένει εἶναι κιάλας ἴσῃμερα ἡπλασῃν σ' ὄλα τὰ χωράγια. εἶναι ἡ πιὸ καλὴ φλοπῆ.

Ἄπὸς μεσακώσῃ ὁ Σεπτεῖβρις - μετὰ τὴ Σταυροπροσκύνουμῃ - ἡ δουλιὰ πού ἡπῃνι ἡπροστά εἶναι ἡ σπορά. Ἡ πρώτη ἡοῃς φροντίδα εἶναι νά ριζώμῃ ἡιά ἡατιά στὰ ἴρραλιὰ τῶ ἡωγαριού. Σάν ἡἶναι φρωμῃνο τὸ ἡί

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

μη' ἔχει λιγαῖδα τὸ στέλλομε στόμ μάστορα
νὰ τὸ βολέψῃ.

Κι' ὑστερα ρίχνοτε μιά ματιά στό κοντούρι,
στόν πουρρό μαι στό λούρα. Τὰ βολέβομε
μη' ἀτοί μας. Ὁ γυρός κακοκαλῆ γιατί
εἶναι ἀπὸ ζῦλο μονοβολιῆ ὁ μαστός καί
τὰ προζύμια. Οἱ ζέβλας μπορῆ νὰ σπάσουνε,
ἀλλά τίς ἀλλάζομε. Ζεβλοδῖτες πέρομε πάντα
διπλούς καί τρίδιπλους μαζί μας γιατί κ'ε'
τὸ στριφογύρισμα τῶν βουδιῶν τραβᾶνε ἐκόρτεσο
καί σπῶνε καμμία φράξ.

Ἡ πρώτη σπορά ἀρχίη κ'ε' τὰ πρωτοβρόχια.
Σὺς ὅλο τὸ σπικκο συκοκάνουε εἶναι στό
ποδαί. Δὲν κ'νεῖ γυρῆ στό χωριό. Πρῶτα - πρῶτα
δὲ σικκωῆ κ'ε' μάνα γὰ νὰ τοιμάσει λίγο
προσφαί, ὅσο νὰ προζύομε κ'ε' τὴ καυέ στό
σῶμα ζεκινούμε.

Τὰ χωράγια μας δὲν εἶναι εἰς ἴσάβο μέρος.
Ἄπα εἰς βουνοπλαγίς εἶναι ἀνάβε - κάτω
τοῦ καθυρός. Στ' ἐνοπέσουλα εἶναι οὐλα.

Πού καί πού στά χαηλωμάτα, εἰς καμμία
ρεματιάν συναντᾶμε κονίνα σούρο χωράϊν.

Ὅσο ἄναβαινῆς εἰς πάνω μεριά στενέβουν
μαί τὰ χωράγια. Δὲν εἶναι εἰς τὰ πεζούλια.
εἶναι κάτι σκαμματα μαί παρακάκαλα,

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

που δίνε σπικάνουν ψευδείς. Αυτά τὰ τσα-
πίσθη αὐτοί μας.

Πρώτα - πρώτα σποριάζουμε, ἀνοίγουμε σπορίδες.
Μέ τ' ἄξιμάς κ' ἀνοίγουμε μιά-μιά τσαπιά σ' ἕ-
κάθε ἄκρη ἀπ' τὴ μίαν ἄκρη τοῦ χωραφιοῦ
ἴσασθε τὴν ἀλλοιὰν ἢ ἀπὸ κτὶ ἄλλης τσαπίσ
καὶ γυρίζετε πίσω. Ὑστερὶς πῆρνε, ὁ σποραστὴρ
νὰ ρουδε καὶ σπᾶτο ἀπὸ τὰ προζύμια
τοῦ ψυχοῦ γὰρ νὰ φτουρίσῃ ἢ σπορά ^{στὴν κατωμάκω}.

Ἀπὸ πᾶντι τὸ σποριόμ φυλάκιν ἀνακεκμηῖτο
στὸν λαιμὸ τοῦ μπροστῆ ἢ τὰ ποδαριὰ
καὶ χερῆ - χερῆ πῆρνε ἀπὸ μίση σπορία
καὶ σπᾶνε τὸ σποριόμ δὲν ἀνοίγουν
γιατὶ γίνετα τὸ σποριάσμα. Ὁ σποραστὴρ
πᾶντι μιά μιά δουρῖν καὶ τὴ σπᾶνε ἴσασθε
τὴν ἄκρη ἢ ἀπὸ τὰ γυῖα σπᾶνε τὴν ἀλλοιὰν.
Κ' ἔτσι κ' ἐπὶ τὸ ἄκρη κ' ἴση σπᾶνετα
κανονικά ὅλον τὸ χωράφιν.

Συγκοτᾶ ἢ τὸ σποριάσμα παραβολιάζομεν
κ' ὅλας. τὸ παραβολιάσμα θῆκε δύο
νομάτους ἐπὶ ψευδῆ. Ὁ ἕνας μπροστῆ δ' ἄ-
τραβᾶ ἀπὸ κούνη τὰ ψευδαρόβουδα νὰ κύν
δοξίθουν ὁ ἄλλος κρατᾶ τὸ ἄλλοτε
γυῖα ἢ τὰ δύο τοῦ χεῖρα - τὴν σπᾶνε
ἕκχρη καὶ τᾶλλο ἐπὶ κοντῶνε καὶ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΤΩΝ ΣΠΟΡΙΑΣΤΩΝ

199

AKAΔHMIA

AOHNΩN

τιμον ἔθγει γινά νά πυγαίη πιά ἄκρε.

Ἐπειδύς πολλά χωράκια ἴκη κάγκλε - μάγμασ
μαί δέν πιάνει τό νί στό παραβολιάσθια
τίς ἄφρε ἔτσι κίνουν ἄφραει ὡσίς τίς
τραλιγοθεν ἄτσι κας.

Ὅταν ὁ γεωγᾶ δέν ἴκη πιδίζιος τότε
ἀκίνοι πολλές παραυλακίδες. Ὁ καλός γεωγᾶς
γέβγει γνρά τᾶ βούδια, τό καλό γέγυμο
δέν ὡκίη, παραυλακίδες. Φέρνει τᾶ ἄλθει
κοντᾶ στό βούδια με τό σταβᾶει ἀνάθεσᾶ
τους θᾶ θέκει τόν γεωγᾶ ἀπᾶ στό
κίγᾶλια τῶν βούδιῶν. Θᾶ κατατᾶρ νᾶ
πᾶσουν καταβᾶρακᾶ ὡς κούγᾶς ἀκίη
κῶν προκίῶν. Ἦστρεκ θᾶ σταυρῶσᾶ τίς
γέβᾶες ἀφ τᾶ κατᾶ κᾶίᾶ καί θᾶ τίς δεβᾶ
γνρά με τίς γεβᾶοδᾶίεσσ. Ἐξᾶλυτᾶια θᾶ
ἀνοικῶσᾶ τᾶ σταβᾶει θᾶ πιᾶσᾶ τᾶ
ἀκῶρα πῶναι στᾶρᾶκίῶν στόν πούγγᾶ, θᾶ
τούς πᾶρᾶ κᾶνᾶ - δῶ βῶτες σταυρῶτέσ
γῶρᾶ στό κᾶσᾶ τᾶ γῶρᾶ καί θᾶ τῶν
κᾶμᾶ σᾶκᾶτόκομᾶ.

Ἄπᾶς ἀποσητᾶει ὁ σποραγῶς, γέκρᾶμᾶ
τό σποριῶ κῶλᾶκᾶν, τό πιάνει με τό
χᾶρᾶν του καί τό πᾶτᾶ γῶλᾶ καί ἄκᾶει
« ἴσαμ' ἔκᾶ γῶλᾶ νᾶ φᾶίᾶσᾶ μαί τό

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΚΑΤΑΒΕΡΑΚΑ Οἱ ΚΟΥΓᾶΣ ΔΟΜΗΤῶΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

επαρτό ».

Ένα - ένα χωράϊν που χλωτώνει από τό
μυγαρίσμα, τό τσαπίσοι, τό στρώννοσι με
τή τσάπη για νά σάβησι τισ άωλακίσι.

Άνύκρη τισ γιορτές ποτέ δέν θάλλοσι δουλιά
μαί άργατιά. Μιά φορά ένας τ' Άν-

Δηριδόνοσι μ'μυγαρίσε πιο πάνω άπ' τό Κιραφέ
Πέρα σ' Άνύκακησι, πείν π'σι στο κυπαρίσι.

Πάσι τίν άλλη μ'ήρα μαί έν μ'έρισκεν τό
χωράϊν. Ήθώδρισεν μ'ι έγγιη μιά λουβάδα.

Άπό τότες τό μ'ήρος άπ'τό τό άνέε

« Άγγελολουβάδα »

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σάν έρτσι η μ'ήρα τ'οθ θ'ερισμόδ ούλοσι συγκάριταλο
θά ζημιόσοσι από τό έπιτι για τό χωράϊν.

Στύν έρχύ ίσασι που νά θ'ερισούν λιγο χωράϊν
δένουν τά μ'α έκεία πρόκειρα σ'ε μιάν άεπα μ'
σ'ε καμησίον άκροκωροφιά. Ύστερις τ' άμοχόσι σ'ε

θ'ερισήν μ'ήρα νά θ'οσκουν τή ρεάηη. Στο
έτερος πιάνουν τή δουλιά ο καθένας με τό

δραπάνι του. Κάθε χερόβολο που χεμ'ώνε, ζόν
άποδέτουσι ζιεά κατάκομα, ίσα με νά γινη
μιά σωστή χερέ μαί ύστερις άλλη χερέ.

Πιο μουζόβολα ζίηκι ν' άραδιάζεσι χερέσ κάθε

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

λιον και λιανη μι' ες ειναι και λιγυες.
 Αμα ποδερσιωτην ενα χειρινη μαζαβουρη
 τις χερεις και τις κουβαλουκε ε' ενω κερως.
 τις στοιβαζομεν ντισικα κι αντισικα - ισαμε
 να γινη μια μονοχεραδα, δουλως μισο
 γαιδοχορτωμα. Υπερις κανουε βεματινα απο
 βρουλλα η απο ζεσευειδω και σφυκτοδινουμα
 με δαυτε τις μονοχεραδες κι απε τις στενο-
 μιν ορθως για ναν' αλληκου για χορτωμα.

I Μηναια παρασκευασθησ, διδωλοσ δουλως
 " Ιμαριασ I Η ελθουμα αυτη εγενετο απο
 της 14 - 23 Οκτωβριου 1910.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ